

2025 – 2032
VARAKĻĀNU
MUIŽAS PILS

ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

VARAKĻĀNOS
2025

SATURS

1. Varakļānu muižas pils darbības mērķi un uzdevumi.....	3 lpp
2. Misija, vīzija un vērtības.....	4
3. Mērķa grupas apraksts.....	6
4. Varakļānu muižas pils darbības plānotie rezultāti.....	8
4.1. plānoto pasākumu un pakalpojumu apraksts.....	8
4.2. Sabiedrības līdztiesība kultūras norišu piekļūstamībā	10
4.3. Plānotais apmeklējuma pieaugums.....	12
5. Publicitātes un mārketinga aktivitātes.....	16
6. Varakļānu muižas pils ilgtspēja.....	19

1. VARAKĻĀNU MUIŽAS PILS DARBĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Varakļānu muižas pils stratēģija izstrādāta balstoties uz Varakļānu Novada muzeja vidēja termiņa attīstības koncepcijas 2024. - 2029. gadam, kur saskaņā ar pasākumu plānu līdz 2029.g. paredzētas daudzas un dažādas kultūras norises muzejā, t.i. muižas pilī, Varakļānu novada pašvaldības 2014. gada “Varakļānu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030”. Varakļānu muižas pils attīstības virzieni noteikti saskaņā ar vairākiem nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam, Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021-2027.gadam, Kultūrpolitikas pamatnostādņem 2021.-2027. gadam, Latvijas Tūrisma attīstības rīcības plāns 2021. - 2027. gadam, Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās” 5.1.1.6. pasākuma “Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība”. Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030.gadam. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam kā viena no prioritātēm minēta Latvijas kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana ar mērķi saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi.

Varakļānu muižas pils mērķis ir saglabāt, aizsargāt un attīstīt valsts nozīmes kultūras pieminekli, veicinot tā piekļūstamību un paplašinot objekta kā ilgtspējīga resursa inovatīvu izmantošanu cilvēka dzīves kvalitātes uzlabošanā un vietējo iedzīvotāju kopienas stiprināšanā.

Pamatojoties uz augstāk izvirzīto mērķi Varakļānu muižas pils turpmākajiem 8 gadiem izvirza šādus galvenos uzdevumus:

1. Renovēt un restaurēt Varakļānu muižas pili nodrošinot atbilstošus apstākļus kopienas darbību kvalitatīvai īstenošanai;
 - 1.1. atjaunot Varakļānu muižas pils interjeru un eksterjeru (grīdu, logu un durvju restaurācija vai nomaiņa, pamatu nostiprināšana un lietus ūdeņu novadīšana, pagraba filtrācija un savešana kārtībā, kā arī ēkas fasādes atjaunošana, kā arī centrālās siltumapgādes, ūdens un kanalizācijas ierīkošana) nodrošinot tam visus preventīvos aizsardzības līdzekļus muižas pils turpmākai saglabāšanai;
 - 1.2. restaurēt saglabājušos 18. – 19. gs. sienu un griestu gleznojumus, kā arī veidot pils interjerus piesaistot kvalificētus restauratorus un meistarus;
 - 1.3. nodrošināt attīstības koncepcijas īstenošanai nepieciešamos resursus un finansējumu.
2. Saglabāt grāfa M. Borha un citu novada ievērojamāko personību materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu tā pēctecības nodrošināšanai:
 - 2.1. attīstīt un uzturēt Varakļānu Novada muzeju par materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma liecību krātuvi, lai ierakstītu tās kopējā Latvijas un pasaules vēstures kontekstā;
 - 2.2. popularizēt Varakļānu muižas pili kā ievērojamu 18. gs. arhitektūras pieminekli, kas raksturo grāfu Borhu dzimtas dzīvi un darbību, laikmeta un

vides iedibinātās tradīcijas veidojot to par interesantu izglītošanās un atpūtas vietu sabiedrībai;

3. Aktualizēt novada kultūras mantojuma iekļaušanu aktīvā un laikmetīgā kultūras aprītē, lai veidotu vienotu kultūrtelpu ar nacionālām vērtībām centrā:

- sadarbībā ar pašvaldībām, uzņēmējiem, biedrībām u.c. organizācijām, kā arī privāto sektoru, un, saistībā ar kultūras norišu plānošanas dokumentiem organizēt dažādus plašus kultūras, mākslas, mūzikas, reliģiskus, kā arī citus tematiski izglītojošus, izklaidējošus pasākumus piesaistot dažādas paaudzes un sabiedrības slāņus;
- radīt jaunus, pieprasītus un izglītojošus pakalpojumus sabiedrības interešu nolūkos;
- sadarbībā ar uzņēmējiem attīstīt mākslas un radošo aktivitāšu centru ar kultūras pieminekļa izmantošanas iespējām un to darbības interpretējumu mūsdienu sabiedrībā;
- attīstīt muižas virtuvi, kas kalpotu kā ēdināšanas iestāde un vienlaikus sniegtu gastrotūrisma pakalpojumus (vieta, kur tiek rīkotas tematiskas ēdienu gatavošanas meistardarbnīcas, labāko šefpavāru meistarklases u. c., dažādu vēstures laika posmu ēdiena gatavošanas darbnīcas), radās, apzinot un izvērtējot novadā pieejamos viesmīlības pakalpojumus, kā arī izvērtējot iecerēto pakalpojumu iederību kultūrvēsturiskajā objektā apmeklētāju ikdienas steigas remdēšanas un miera baudīšanas nodrošināšanu ar siltiem dzērieniem un uzkodām;
- atjaunot muižas saimniecisko dzīvi nodrošinot apmeklētājiem videi draudzīgu atpūtas un tikšanās vietu;
- pils austrumu un rietumu gala fasāžu telpās ierīkot pansijas tipa istabas viesu nakšņošanai;
- atjaunot un aprīkot svinību, konferenču zāli koncertu, konferenču un semināru norisei un nomai, kā arī citu kultūras norišu un korporatīvo pasākumu organizēšanai;
- attīstīt tūrisma informācijas centra (TIC) darbību kā informācijas avota ieguves vietu vietējās un starptautiskās saziņas apmaiņai.

Veiksmīgai uzdevumu izpildei Varakļānu muižas pils attīstība dalāma vairākos posmos atkarībā no ēkas tehniskā stāvokļa un lietojamības pakāpes. Attīstības koncepcija paredzēts realizēt 5 gadu laika posmā no 2025. – 2030.gadam.

2. VARAKĻĀNU MUIŽAS PILS MISIJA, VĪZIJA UN VĒRTĪBAS

MISIJA

Popularizēt Varakļānu muižas pili un iepazīstināt sabiedrību ar tās lomu Latvijas vēstures kontekstā nodrošinot pils pieejamību kultūras un sociālekonomisko mērķu realizēšanai, vietējās kopienas un pārējās sabiedrības integrēšanai.

VĪZIJA

Varakļānu muižas pils atjaunota un plaši atpazīstama, sabiedrību izglītojoša kultūras, tūrisma un atpūtas vieta ar unikāliem 18.-19.gs. sienu un griestu gleznojumiem, muzeja ekspozīcijām,

labiekārtotu konferenču un svinību zāli, dažādiem tematiskajiem izklaides un atpūtas pasākumiem, attīstītu muižas saimniecisko dzīvi, iekārtotām naktsmītnēm u.c. pakalpojumiem.

1. Kultūrvēsturisko un mākslas vērtību saglabāšana;
2. Kultūras mantojuma potenciāla izmantošana radošā tūrisma attīstīšanai;
3. Kvalitatīva dzīves telpa, sakopta un radoša dzīves vide;
4. Ilgtspējīga kultūras pakalpojumu pieejamība un kopienas vajadzību nodrošināšana;
5. Nacionālās identitātes un tradīciju stiprināšana, novada kapacitātes paaugstināšana;
6. Konkurētspējīgas kultūras un radošo industriju attīstība;
7. Starptautisks skanējums Eiropas kultūras telpā.

VĒRTĪBAS

➤ KULTŪRVĒSTURISKAIS MANTOJUMS

Varakļānu muižas pils ir viena no pirmajām klasicisma stila celtnēm Latvijā. Tā ir izcils un agrīns, 18.gs., klasicisma stila paraugs Latvijas būvmākslā. Varakļānu muižas pils saista ar saskanīgiem izmēriem, skaidrām formām un cildenu vienkāršību. Efektīga pārsteiguma vietā šī celtnē uzrunā ar harmoniska miera noskaņu. Senākais pils izskats ir redzams mākslinieka Napoleona Orda 1875. gada akvarelī, kur Varakļānu muižas pils redzama ar torni.

➤ AUGSTVĒRTĪGI MĀKSLAS DARBI

Varakļānu muižas pilī ir augstvērtīga I apdares perioda (1780. gadu beigas – 19. gs. sākums) polihromija. Pils sākotnējo interjeru apdari raksturo augsts mākslinieciskais un profesionālais līmenis. Te plaši izmantoti dekoratīvi, iluzori arhitektoniski, ainavu un figurāli telpu (sienu un griestu) gleznojumi, kas nenoliedzami ierindojas izcilāko klasicisma stila paraugu vidū ne vien Latvijā, bet arī visas Eiropas mērogā. Pils reprezentāciju zāle apgleznota pēc Etjēna de La Valles Pusēna (Etienne de La Vallee Poussin, 1735-1802) interjera dekoratīvā arabesku paneļa skices apartamentu sienu apgleznošanai Parīzē un Romā. Par sekundārā gleznojuma izpildītāju Varakļānu muižas pilī nav atrasta informācija, taču pie tā tiek strādāts, sazinoties ar Eiropas digitālajām bibliotēkām. Gleznojums izpildīts ļoti veiklā, pat rotaļīgā rokrakstā, kas liecina par augstu profesionālo līmeni.

Varakļānu muižas pils vēl joprojām slēpj sevī daudzus pārsteigumus un atklājumus. Pils atjaunošanas un restaurācijas darbu veikšanā nepieciešams ievērot kultūras pieminekļu atjaunošanas labas prakses principus, maksimāli saglabājot oriģinālās substances.

➤ PIEEJAMĪBA.

Papildus pils atjaunošanai un restaurācijai un interjera ekspozīciju izveidošanai plānota arī materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un popularizēšana sabiedrībā. No 1997.gada pils telpās ir ierīkots un darbojas Varakļānu Novada muzejs. Muzejs dibināts 2001.gada 01.februārī kā Varakļānu pašvaldības iestāde. Muzeja misija ir: "Popularizēt Varakļānu novada kultūras mantojumu, vēstot par grāfa Mihaela Borha un citu ievērojamu personību lomu novada vēsturē". Muzejs piedāvā plašu pakalpojumu klāstu – dažādas izstādes, modernizētas vēsturiskās ekspozīcijas, tematiskos pasākumus, muzejpedagoģiskās programmas, telpu nomu saviesīgiem pasākumiem u.c. Muzejs ir Latvijas Muzeju biedrības, Latvijas Piļu un muižu asociācijas Vidzemes Tūrisma asociācijas biedrs. No 2009. gada pilī ir

iekārtots un darbojas Varakļānu Tūrisma informācijas centrs (TIC), kurš sniedz tūristiem informāciju par tūrisma iespējām triju reģionu robežās – Vidzemes, Zemgales un Latgales. TIC piedāvā dažādas ekskursijas, tūrisma takas un gida pakalpojumus. Apmeklētāju interaktīvai darbībai un labjūtībai muzejā, ir ierīkota foto sajūtu laboratorija “Zaļā siena”, kur apmeklētāji paši var nofotografēties uz pils fona un iegūt sev suvenīru – fotokartiņu. Muzejs ir atvērts un darbojas katru dienu, vasaras sezonā arī svētdienās ar to nodrošinot pieejamību dažādām iedzīvotāju grupām (ģimenēm, bērniem, jauniešiem, senioriem). Tiek radīta iespēja ikvienam interesentam apskatīt Varakļānu muižas pili gan no ārpuses, gan iekšienē. Muzejs iekārtots ēkas 1. - 2.stāvā, kas pieejams visiem interesentiem.

Pils atjaunošanas procesā jāņem vērā vides pieejamības prasību ievērošanu, nodrošinot pils pieejamību gan 1.stāvā, gan 2.stāvā personām ar funkcionāliem traucējumiem.

➤ **KVALITĀTE.**

Varakļānu muižas pils atjaunošanā, pakalpojumu sniegšanā, ekspozīciju un izstāžu plānošanā, kā arī kultūras pasākumu organizēšanā nodrošināts augsts kvalitātes līmenis. Pils ēkā no 1997. gada darbojas valsts akreditēts Varakļānu Novada muzejs. Akreditācijas apliecība Nr. 80A5.

- **DAUDZVEIDĪBA.** Dažādos laikos un sabiedrībās kultūras loma un nozīme mainās. Mūsdienās kultūrpolitikā viens no galvenajiem jautājumiem ir kultūras auditorijas palielināšana, jo globalizācijas un digitālā laikmeta ietekmē tajā ir notikušas ievērojamas izmaiņas. Nepieciešams veidot jaunus, tostarp digitālus, kultūras un tūrisma produktus, plašāk un mērķtiecīgāk izmantojot inovācijas un jaunās tehnoloģijas. Tas ir svarīgi, domājot par inovatīvās ekonomikas vajadzībām un radošuma attīstību visā sabiedrībā, kā arī par sabiedrības saliedēšanu, identitātes saglabāšanu, piesaisti Latvijai un savai lokālajai vietai. Papildus bagātinot norises pilī ar starptautisku skanējumu, apzinoties, ka Varakļānu muižas pils un tās īpašnieka Mihaela fon der Borha dzīve un darbība cieši saistīta ar Eiropas kultūrtelpu. Varakļānu muižas pilī jau šobrīd ir sastopama daudzveidība ar jaunu, modernizētu vēstures ekspozīciju, digitālu foto sajūtu laboratoriju, interaktīvām skolēnu programmām, dažādu žanru mākslas un amatniecības izstādēm un 18.gs.vēstures atstātajām liecībām - unikālajiem sienu un griestu gleznojumiem, kā arī vēsturiskiem interjeriem.

3. VARAKĻĀNU MUIŽAS PILS MĒRĶA GRUPAS APRAKSTS

Latvijas līdzšinējā kultūrpolitikas vīzija ietver šādu redzējumu - "Dialogā balstīts, daudzveidīgs, izcils un pieejams kultūras process". Viens no Latvijas kultūrpolitikas mērķiem ir sekmēt līdzsvarotu kultūras procesu attīstību un kultūras pieejamību visā Latvijas teritorijā, nodrošinot tiesības uz kvalitatīvu dzīves telpu visiem valsts iedzīvotājiem”.

Galvenais apmeklēšanas objekts ir Varakļānu muižas pils un tajā izvietotais Novada muzejs. Galvenais uzdevums ir ar pareizas komunikāciju stratēģijas palīdzību piesaistīt vairāk iedzīvotājus Varakļānu muižas pilī un ļaut tiem uzturēties ilgāku laiku.

Nākotnes plānos izkristalizējas Varakļānu muižas pils mērķauditorija un tajā pavadītais laiks:

- a) Skolu izglītojošā jaunatne un pārējie jaunieši; apmeklē muzeja izglītojošās programmas, izlaušanās istabu, mākslas eksperimentu parku, izstādes, koncertus, rīko savus tematiskus pasākumus. Varakļānu pirmskolas izglītības iestādes un vidusskolas bērniem ieeja muzejā

- ir par brīvu, blakus novadu bērniem līdz 7 g. vecumam ieeja brīva, skolēniem jāmaksā ieejas biļete;
- b) internātskolu un bērnunamu izglītojošie; apmeklē muzejpedagoģiskās programmas “Princeses smaids”, “purvs dzīvībai”, izstādes. Šiem bērniem ieeja ir par brīvu;
 - c) ģimenes ar bērniem - apmeklē radošās darbnīcas, mākslas eksperimentu parku, izstādes, koncertus u.c. pasākumus. Muzejā darbojas daudzbērnu ģimenes atlaižu karte ar apmeklējuma atlaidēm 50% no ieejas maksas; Nākotnē izveidot ģimeņu sestdienu apmeklējumu;
 - d) pilsētas iedzīvotāji un viesi - apmeklē Muzeju un leģendu naktis, reliģiskus u.c. tematiskus pasākumus, izstādes un koncertus;
 - e) mazākumtautību iedzīvotāji un imigranti - apmeklē dažādus tematiskus pasākumus, radošās darbnīcas un meistarklases. Jauna pakalpojuma ieviešana tiek saistīta ar mazākumtautību un imigrantu piesaisti nodrošinot kopīgu darbošanos, pieredzes apmaiņu, savstarpējo komunikāciju un iekļaušanos kopienā;
 - f) senjori un senjoru grupas – apmeklē izstādes, koncertus, radošās darbnīcas, dažādas meistarklases savstarpējās saliedētības nolūkos. Apmeklējums 1-3 h;
 - g) cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem – cilvēki ratiņkrēslā apmeklē pils 1.stāvu. Lai iegūtu informāciju par pils 2.un 3.stāvu tiek nodrošināts videoieraksts. Cenšas apmeklēt radošās darbnīcas un meistarklases. Nākotnē jānodrošina personu ar kustību traucējumiem, redzes un dzirdes invalīdiem nokļūšanu uz muzeja 2. - 3. stāvu ar iebūvēta lifta un audiogida palīdzību. Apmeklējuma ilgums 1-2 h;
 - h) individuālie Latvijas tūristi un tūristu grupas - organizētas tūres un ekskursijas - pilī pavada laiku 1,5 līdz 3 stundām apskatot ekspozīcijas, izstādes, mākslas darbus, sienu gleznojumus u.c. vērtības. Tūristu grupām tiek nodrošināts gids.
 - i) individuālie ārvalstu tūristi un grupas (Vācijas, Polijas, Lietuvas, Igaunijas, Portugāles, ASV) – individuāls muzeja apmeklējums un ekskursijas no 1-3 h apskata visu piedāvāto apskatei, izmanto gida pakalpojumus;
 - j) uzņēmēji - izmanto reprezentāciju telpas, rīko seminārus, konferences, pakalpojumu prezentācijas u.c. pasākumus – ilgums no 1 - 8 stundām;
 - k) jaunlaulātie un viņu viesi - izmanto reprezentāciju telpas, piedalās izklaidējošā programmā “Ceļš uz titulu”, rīko fotosesijas – ilgums 1-2 h;
 - l) Aktīvas atpūtas cienītāji;
 - m) eko dzīvesveida piekritēji, dabas un radošu aktivitāšu cienītāji;
 - n) radošo industriju pārstāvji;
 - o) lektori;
 - p) mūzikas un mākslas profesionāļi un mīļotāji;
 - q) aktieri.

Sociāli maz aizsargāti iedzīvotāji ar zemu kultūras līdzdalības īpatsvaru tiek nodrošināti ar speciāli pielāgotu aktivitāšu saturu, nodrošinot mērķa grupas līdzdalību kultūras pakalpojuma norisē, aicinot ne tikai pasīvi vērot meistarklases norisi, mākslinieku priekšnesumus, bet arī iesaistīties un pašam izpausties ar radošām aktivitātēm.

Varakļānu Novada muzejs nodrošina bezmaksas ieeju visiem mērķa grupu apmeklētājiem uz izstāžu atklāšanām, Muzeju naktīm, leģendu naktīm u.c. tematiskiem pasākumiem.

4. VARAKĻĀNU MUIŽAS PILS DARBĪBAS PLĀNOTIE REZULTĀTI

4.1. Plānoto pasākumu un pakalpojumu apraksts.

Varakļānu Novada muzeja stratēģija nosaka mērķtiecīgi virzīt muižas pili tūrisma maršrutu plānošanas procesā un izveidot to par tūrisma galamērķi nodrošinot tās pieejamību visiem interesentiem vietējā un starptautiskā mērogā.

Muzejā ir izveidota modernizēta, pastāvīgā ekspozīcija “Senās godības atspulgs laikmetu griežos”, kurā ir seši skārienjūtīgie ekrāni un trīs digitālie displeji, kas jebkuram apmeklētājam nodrošina krājuma neeksponētās daļas pieejamību. Ekspozīcijas papildināšanas nolūkos tika iepirkta Johana Baptista fon (1751) Lampi gleznas “Borha portrets” kopija. Ekspozīcija tika papildināta ar aprakstiem un skaidrojumiem. 2023. gadā pastāvīgās ekspozīcijas iebūvētajām 11 vitrīnām tika nomainīts parastais stikls pret antireflektīvo.

Kā liecina vēstures avoti, Varakļānu muižas pilī 18.gs. ir bijusi iekšējā pils kapela. Pamatojoties uz izpētes materiāliem muzejā ir ierīkota sakrālā pastāvīgā ekspozīcija “Sv. Trīsvienība”, kas atrodas šīs vēsturiskās kapelas vietā. Sakrālo priekšmetu kolekcija strauji papildinās. 2023. gadā muzeja krājums tika papildināts ar 19. – 20. gs. sakrālo tērpu un dažādu liturģisko piederumu kolekciju, kas saistīti ar Varakļānu Romas katoļu draudzi. Visi sakrālie muzeja priekšmeti papildina muzeja pastāvīgo ekspozīciju “Sv. Trīsvienība”, kas ir izvietota vēsturiskajā pils kapelas telpā.

Muzejam ir izstrādātas četras interaktīvas muzejpedagoģiskās programmas. Viena no tām ir pirmskolas un sākumskolas audzēkņiem “Princeses smaids”, kas teikām un nostāstiem bagāta, ar izzinošu programmu par 18. gs. tērpiem un to aksesuāriem, tērpu nēsāšanu, pārgērbšanos princešu un prinču tērpos, ar nodarbībām, kur bērni gatavo princešu un prinču kroņus u.c. aksesuārus.

Jau iepriekš muzejā bija izstrādāta muzejpedagoģiskā programma “Purvs dzīvībai”, kas radīja lielu interesi par purva floru un faunu ne tikai skolēniem, bet arī parastajiem apmeklētājiem. Ņemot vērā to, ka Teiču purvs atrodas Varakļānu novada teritorijā, tad 2021. gadā, sadarbībā ar Dabas pārvaldi tika atklāta jauna pastāvīgā ekspozīcija ar tādu pašu nosaukumu “Purvs dzīvībai”, kas sniedz plašu informāciju jebkura vecuma apmeklētājam par purva floru un faunu. Tā ir arī lieliska vide muzejpedagoģiskās programmas norisei skolēniem. Mazākajiem skolēniem, kā arī ģimenēm ar bērniem tiek piedāvāts izspēlēt “Purva domino”, kur var iepazīties ar purva augiem un iemītniekiem.

Vecāko klašu skolēnu grupas vairāk izvēlas programmas saistītas ar vēsturi un izpēti, piemēram “Bez pagātnes nav nākotnes”, kuras laikā skolēniem tiek dots uzdevums pastāvīgajā ekspozīcijā, un, lai dabūtu pareizās atbildes tiek piemērota internetprogramma KAHOOT. Uz ekrāna parādās jautājumi un atbilžu varianti un skolēns atzīmē atbildi. Noslēgumā programma parāda, kurš ir uzvarētājs. Labākais skolēns dabū muzeja balvu.

Ļoti atbalstīta un pieprasīta skolēnu vidū ir izglītojošā programma “Cimos pie grāfa Borha Varakļānos”, kas ir iekļauta “skolas somas” programmas ietvaros. Skolēniem tiek sniegta informācija par ievērojamo 18. gs. dabaszinātnieku, mineralogu, literātu un mākslinieku, grāfu Mihaelu fon der Borhu, viņa zinātniskajiem, mākslas un literārajiem darbiem, Varakļānu muižas pils interjeru un eksterjeru, dodoties ceļojumā ar skrejriteņiem iepazīstina ar Varakļānu pilsētas vēsturi, apmeklē Borhu dzimtas kapenes, kā arī iegūst

priekšstatu par romantiskā stila ainavu parku un parka arhitektūras formām, noslēgumā izmēģina šaušanu ar loku, kā kādreiz to ir darījuši muižnieki.

Mākslas skolas audzēkņiem muzejā tiek novadītas mākslas stundas ar tikšanos ar restauratoriem, sasaistot teorijas un zīmēšanas nodarbību par senajiem sienu un griestu gleznojumiem, pils interjeru u.c. Pieaugušo grupām muzeja darbinieki izzinoši, saistoši un atraktīvi izstāsta par visām muzeja ekspozīcijām, vēsturi, pils interjeru un eksterjeru, izstādēm u.c. tekošajiem notikumiem.

Muzeja krājuma popularizēšanas nolūkos tiek organizētas dažādas izstādes un tematiski pasākumi. Izstādēs tiek rādīti materiāli par pilsētas un novada vēstures notikumiem (jubilejas, gadadienas, pasākumi); ievērojamāko personību sasniegumiem, devumu novadam; izstādes no muzeja krājuma; dažādas individuālo iedzīvotāju kolekcijas; vietējo mākslinieku, amatnieku darbi un medību trofejas; tematiskas ekspresizstādes; vietējo fotogrāfu darbi (arī amatieru); deponējumi no citu novadu māksliniekiem un muzejiem. Ar gleznu un dažādu citu mākslas darbu izstādēm tiek popularizēta vietējo mākslinieku daiļrade. Tematiskajos pasākumos un izstādēs tiek izmantoti dokumenti, rakstiskie un foto materiāli no muzeja krājuma.

Pakalpojums	Izmantojamā telpa	norišu skaits Kopā	Gads							
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Dažādas, vecmeistaru, vietējo mākslinieku un mājražotāju izstādes (daudzums)	I.stāva izstāžu zāle 2.st. izstāžu zāle	87	10	10	10	10	10	10	12	15
Pastāvīgās vēsturiskās ekspozīcijas (daudzums)	2.st. ekspozīciju zāle, bibliotēka, kapela, dabas kabinets,	26	3	3	3	3	3	3	4	4
Tematiskie pasākumi	Svinību un konferenču zāle	79	5	7	10	10	10	10	12	15
Muzeja pedagoģiskās programmas (norises)	Telpa Nr.119	340	35	37	38	40	40	40	50	60

Telpu noma Semināriem, konferencēm	Svinību un konferenču zāle	51	2	4	5	5	5	8	10	12
Telpu noma svinību rīkošanai	Svinību un konferenču zāle	74	5	6	8	8	10	10	12	15
Koncerti	Svinību un konferenču zāle	42	2	2	4	4	6	6	8	10
Reliģiski pasākumi	Pils kapela	32	3	3	4	4	4	4	5	5
Jaunlaulāto programma (norises)	Svinību un konferenču zāle	54	6	6	6	6	6	6	8	10
Programmas “Kulinārā mantojuma “garšu laboratorija” pakalpojums (norises)	Telpa Nr.108	167	6	12	12	12	24	24	37	40
Kulinārā mantojuma degustāciju apmeklējums	Telpa Nr.107	167	6	12	12	12	24	24	37	40
Foto sajūtu laboratorija	Telpa Nr.215	400	48	48	48	48	48	50	50	60
Mākslas eksperimentu parks	Telpa Nr.140	110	10	10	10	10	10	10	20	30
Tic pakalpojumi	Telpa Nr.128	235	20	20	20	25	25	35	40	50
Izlaušanās istaba “Borha noslēpums”	Telpa Nr.147	211	15	15	20	25	30	30	36	40
Kopā		2075	176	195	210	222	255	270	341	406

4.2. Sabiedrības līdztiesība kultūras norišu piekļūstamībā

Ikvienu personu jebkurā savas dzīves posmā var saskarties ar īslaicīgiem vai ilgstošiem funkcionēšanas ierobežojumiem, kuri ietekmē personas spējas strādāt, mācīties, aprūpēt sevi, tādējādi radot apgrūtinājumu pilnvērtīgi iekļauties sabiedrībā. Invaliditātes politika Latvijā izriet no ANO Konvencijas galvenajiem principiem un kas ir ievērojami, īstenojot invaliditātes politiku Latvijā.

Varakļānu Novada muzejs savā darbībā ievēro:

- iespēju vienlīdzības principu – personām ar invaliditāti ir likumiskas tiesības saņemt tos pašus pakalpojumus kā citiem cilvēkiem visās dzīves jomās;
- piekļūstamības principu – ar mērķi novērst šķēršļus un barjeras, kas liedz personām ar invaliditāti izmantot savas tiesības. Šobrīd Varakļānu muižas pilī iekļūšana ar ratiņkrēslu ir iespējama no ziemeļu parka puses. Nākotnē pildot attīstības koncepciju ir papildus jāizveido brīvi pieejamas WC un jānodrošina lifts pils 2.un 3. stāva telpu apskatei un pasākumu piekļūstamībai, jāizveido vairāki sensoru (redze, dzirde, tauste) kanāli;
- līdzdalības principu – personas ar invaliditāti tiek iesaistītas pakalpojumā, kas skar viņu intereses, pieņemšanā, iedrošinot viņiem būt aktīviem dzīvē un sabiedrībā;
- iekļaušanas principu – muzeja pakalpojumu un aktivitāšu norisē tiek iekļauti arī personas ar īpašām vajadzībām tiek akceptēta un atbalstīta personu ar invaliditāti vēlme un centieni aktīvi iesaistīties sabiedriskajos procesos;
- izpratnes veicināšanas princips – darbojoties kopā ar sabiedrību tiek respektētas un pieņemtas personu ar invaliditāti atšķirības;
- cieņa pret bērnu ar invaliditāti - bērniem ar invaliditāti vienlīdzīgi ar citiem bērniem ir tiesības pilnībā izmanto visas cilvēktiesības un pamatbrīvības.

Personas ar invaliditāti un viņu iekļaušanās dažādos muzeja pakalpojumos tiek analizētas arī pēc funkcionālo traucējumu veida:

- personas ar redzes traucējumiem (vājredzīgas un neredzīgas personas), ar dzirdes traucējumiem (vājdzirdīgas un nedzirdīgas personas); personas ar kustību traucējumiem (personas, kas pārvietojas ar spieķu, kruķu vai ratiņkrēsla palīdzību vai kam kustību veikšanai nepieciešamas cita veida palīgierīces vai palīdzība);
- personas ar garīga rakstura traucējumiem (psihiskie traucējumi un garīgās attīstības traucējumi) vai ar cita veida traucējumiem (iepriekš neklasificētie traucējumi, t.sk. “neredzamā invaliditāte”).

Varakļānu muižas pils attīstības stratēģija izstrādāta ņemot vērā atjaunošanas darbu koncepciju, kurā ir iekļauts pieejamības nodrošinājums personām ar funkcionālajiem traucējumiem.

Latvijā, kā arī Varakļānos dzīvo dažādas tautības cilvēki, ar atšķirīgām tradīcijām un piederību dažādām sociālajām grupām. Tāpēc mūsu uzdevums ir veidot drošu, emocionāli labklājīgu un uz kopējo mērķi – proti, valsts ilgtspēju - orientētu sabiedrību, kurā ikvienam būtu iespēja sevi realizēt, attīstot pilsonisko un politisko līdzdalību dažādos sabiedriskajos procesos. Varakļānu Novada muzeja apmeklē arī citu tautību cilvēki un izmanto mūsu pakalpojumus. Muzejs izmanto dažādu komunikācijas valodu saziņā ar apmeklētājiem, aktivitātes dažādām vecuma grupām, dažādiem

zināšanu līmeņiem. Īpaši tiek veidoti pasākumi vietējās kopienas iedzīvotājiem, lai iesaistītu tos kultūrvides izpētē, tradīciju, dzīvesziņas saglabāšanā.

Ņemot vērā to, ka Varakļānu muižas pils ēkai visapkārt plešas romantiskā stila ainavu parks, tūrisma informācijas centrs (TIC) ir izstrādājis dažādus parka iepazīšanas veidus: 1) vēsturisko pieminekļu vietās (suņa piemineklis, aleju nosaukumi, mīlestības akmens u.tml.) ir uzstādīti informatīvi mietiņi ar Qr kodu. Pie mīlestības akmens ir informatīva plāksne. Tajā ir iestrādāti 2 Qr kodi, viens no tiem angļu valodā.

Ir izstrādāta pārgājiena taka / velo maršruts veselīgākam dzīves veidam “Izmet loku cauri Varakļāniem”, kas tiek piedāvāta ikvienam interesentam. Ģimenēm ar bērniem muzejs piedāvā skaistu un interaktīvu pastaigu muižas parkā “Izjūti Varakļānu parka sentimentu.” Turpmāk ir plānots šo parka sentimentu piedāvāt arī ārzemju ceļotājiem un tulkot to angļu un vācu valodā. Iegādāties audiogīdu, lai nodrošinātu ikviena interesenta pastaigu gan parkā, gan muižas pilī.

4.3. Plānotais apmeklējuma pieaugums

Visapkārt sastopami dažādi šķēršļi, kas cilvēkiem traucē vai neļauj apmeklēt, piedalīties muzejasnietgajos pakalpojumos un aktivitātēs. Tās var būt dažādas gan praktiskas, gan psiholoģiskas barjeras, turklāt, dažkārt tās izrādās tikai iedomātas. Dažkārt apmeklētāju darba laiks neļauj apmeklēt pasākumus vai cilvēkiem vienkārši trūkst laika, kas ir arvien biežāk dzirdama atruna. Lauku teritorijās sezonas darbu laikā ir grūtības izrauties no mājas darbiem. Bieži vien pasākumi netiek apmeklēti, jo trūkst kompānijas, cilvēki nelabprāt apmeklē pasākumus vienatnē. Ļoti nopietns un grūti pārvarams šķērslis ir, ja ir bijusi slikta līdzšinējā pasākumu apmeklējuma pieredze. Traucē arī valodas barjera, ģimenes apstākļi, kad ir atšķirīgas intereses. Grūtības ir arī ģimenēm ar maziem bērniem un ģimenēm, kurās ir vairāki bērni, jo jebkura iziešana no mājas izmaksā dārgi.

Rūpīgi strādājot un iepazīstot savus apmeklētājus, Varakļānu Novada muzejs var novērst šos šķēršļus un uzlabot pieejamību dažādos aspektos:

- 1) ērta lietošana ikvienam;
- 2) daudzveidīga izmantošana;
- 3) viegli izprotams pielietojums;
- 4) viegli uztverama informācija;
- 5) samazināta iespēja kļūdīties;
- 6) minimāla fiziskā piepūle;
- 7) kustībai un lietošanai atbilstošs izmērs un telpa.

Komunikācijas darbā lielu lomu spēlē Tūrisma informācijas centrs (turpmāk -TIC), kurš epastos izplata informāciju plašai auditorijai visā Latvijā. TIC nodrošina tūrisma informācijas apriti plašā reģionā, kas veicina vietējo un ārzemju tūristu apmeklētību. Tūrisma informācijas centrs

darbojas saskaņā ar Muzeja nolikumu un to apkalpo viens strādājošais – Tūrisma informācijas konsultants, kurš veic arī muzeja apmeklētu apkalpošanu un sniedz gida pakalpojumus gan latviešu, gan angļu, vācu un krievu valodā. TIC izplata Varakļānu Novada muzeja un novada tūrisma vietu apskates bukletus, informāciju par dažādiem muzeja pasākumiem un izstādēm Varakļānu mājas lapā www.varaklani.lv/kultura un sociālajos tīklos Facebook.com, Draugiem.lv u.c. Komunikācijā, nenoliedzami, ļoti liela loma ir modernajām tehnoloģijām un sociālajiem medijiem, kas piesaista jauniešu un vidējās paaudzes auditoriju. Par visiem notiekošajiem muzeja pasākumiem pilsētā uz afišu stabiem tiek izvietotas afišas ar informāciju tai sabiedrības daļai, kuri nelieto interneta kontus. TIC organizē apmeklētāju aptaujas, sniedz informāciju par apkārtējo novadu tūrisma iespējām.

Plašais muzeja izstāžu un tematisku pasākumu plāns, dažādas interaktīvas, izglītojošas un muzejpedagoģiskas nodarbības gan skolu izglītojošai jaunatnei, gan vidējai paaudzei, gan senioriem kā arī personām ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī jaunu pakalpojumu nodrošināšana nākotnē piesaistīs apmeklētājus no plašas apkārtnes, vietējos un ārzemju tūristus.

Regulāru apmeklētāju plūsmu nodrošina nemainīgs muzeja darba laiks apmeklētājiem.

Muzeja darba laiks apmeklētājiem

Diena	Vasaras sezona (III-X)	Ziemas sezona (XI-II)
Pirmdien	Pēc pieprasījuma	Pēc pieprasījuma
Otrdien	10:00 – 17:00	10:00 – 17:00
Trešdien	10:00 – 17:00	10:00 – 17:00
Ceturtdien	10:00 – 17:00	10:00 – 17:00
Piektdien	10:00 – 17:00	10:00 – 17:00
Sestdien	11:00 – 17:00	11:00 – 17:00
Svētdien	11:00 – 17:00	Slēgts

Covid-19 epidēmijas laikā, kad visā valstī bija noteikti ierobežojumi, muzeja apmeklētāju skaits samazinājās. Taču no 2022. un 2023. gada apmeklējums sāka pieaugt.

Muzeja apmeklētāju skaits: 2020. g. – 3741; 2021. g. – 2904; 2022. g. – 4007; 2023. g. 4802; 2024.g. – 5870 apmeklētāji, to skaitā ir: no tiem 2639 bezmaksas; skolēni grupās - 879; pieaugušie grupās – 820; individuālie apmeklētāji - 1782; dažādi apmeklētāji - 2191; apmeklētāji no ārvalstīm – 198.

Ir noskaidrots apmeklētāju viedoklis par muzeja pakalpojumiem, to kvalitāti, telpu un ekspozīciju iekārtojumu, daudzveidību. Laika posmā no 2023.-2024.g. ir aptaujāti 1189 respondenti. Respondenti aptaujās apliecina, ka muzejā ir ļoti plašs un interesants informācijas klāsts. Pārsvārā visiem patīk uzturēties muzeja telpās, kurās ir vēsturiskie sienu un griestu gleznojumi, jo esot īpaša aura. Atsaucīgi un laipni muzeja darbinieki, labs gids. Aptauju rezultātā ir iegūta informācija par apmeklētāju vēlmēm, kas galvenokārt norāda, ka vairāk uzmanības jāpievērš senās ēkas atjaunošanai (gan fasādes, gan interjera). Apmeklētāji vēlas vairāk skatīt iekārtotas telpas ar vēsturiskiem interjeriem, ar restaurētiem sienu un griestu gleznojumiem, labprāt piedalītos interesantās meistarklasēs un uzturētos pilnīgi ilgāk, ja būtu silti un varētu justies kā mājās. Jauna pakalpojumu ieviešanas gadījumā jāņem vērā apmeklētāju vēlnes un katrā ziņā jārada mājīguma atmosfēra, lai apmeklētājs ilgāk uzturētos pilnīgi.

Nr. p.k.	Darbs ar apmeklētājiem	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
1.	Apmeklētāju skaits	4500	5000	5500	6000	7000	8000	9000	10 000
2.	Novadīto ekskursiju skaits	50	50	60	60	60	85	100	130
3.	Muzejpedagoģisko un izglītojošo programmu, meistarklašu skaits gadā	5	5	6	6	7	8	9	10
4.	Aptaujāto apmeklētāju skaits	300	350	400	500	600	800	900	1000
5.	Muzeja ekspozīcijas un izstādes atvērtas apmeklētājiem (stundas gadā)	3200	3200	3200	3200	3200	3500	3500	4000
6.	Muzejs pieejams ārpus regulāra darba laika (stundu skaits gadā)	700	700	700	700	700	750	800	1000

5. PUBLICITĀTE UN MĀRKETINGA AKTIVITĀTES

Varakļānu muižas pils un muižas komplekss ir viens no pilsētas atpazīstamākajiem vēsturiskajiem objektiem, kas ir nozīmīgs punkts tūrisma attīstībā. Stratēģiski mārketinga soļi ietver mērķtiecīgu digitālo saturu – regulāras publikācijas sociālajos tīklos par Pils vēsturi, kā arī interaktīvus materiālus, piemēram, "atklāj pils noslēpumus". Video stāstus ar dronu kadriem, kas tiks izmantoti sociālajos tīklos, tūrisma portālos un novada tūrisma interneta vietnēs. Lai iekļautos plašākā starptautiskā tūrisma kartē, plānota aktīva sadarbība ar Vidzemes Tūrisma aģentūru, integrējot Varakļānu muižas pili kā atpūtas un kultūras pieturu maršrutā Rīga – Rēzekne, bagātinot to ar kultūras notikumiem – piemēram, vēsturisko amatu demonstrācijām, vakara koncertiem pils teritorijā un interaktīvām izrādēm bērniem. Katrs no šiem notikumiem tiks sagatavots ar īpašām komunikācijas kampaņām – afišām, sadarbību ar tūrisma medijiem, reklāmu sociālajos tīklos un regulāru informēšanu reģionālajos informatīvajos kanālos. Varakļānu muižas pils mārketinga tiek nodrošināts no novada pašvaldības budžeta. Mārketinga aktivitātes veido publikācijas un reklāma reģionālajos laikrakstos „Stars”, “Rēzeknes vēstis”, neatkarīgajā laikrakstā “Varakļonīts” kā arī sižeti Latvijas TV un Latvijas radio. Informācija par aktivitātēm pieejama Varakļānu mājaslapā www.varaklani.lv. Varakļānu muižas pils popularizēšana un aktuālo norišu publiskošana, notiek arī izmantojot interneta sociālo platformu www.facebook.com. Lielākie ikgadējie pasākumi, kas notiek Varakļānu muižas pils teritorijā (piemēram, Muzeju nakts, Leģendu nakts, Varakļānu pilsētas svētki). Informācija par pasākumiem un citām aktivitātēm tiek izsūtīta e-pastos novada un citām iestādēm Latvijā. Aktivitāšu preses relīzes un afišas tiek izsūtītas visiem galvenajiem Latvijas medijiem.

Aktivitāte, pakalpojums	Publicitātes mērogs	Publicitātes veids					
		Afišas	Drukas mediji	Citi masu mediji (TV, internets)	Mājas lapa varaklani.lv	Izkārtne	Tūrisma gadatirgus
Dažādas, vecmeistaru, vietējo mākslinieku un mājražotāju izstādes	Reģiona, valsts	Regulāri katrai izstādei	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	1 x mēnesī facebook.lv draugiem.lv instagram.lv	Regulāri sniedz informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour
Pastāvīgās vēsturiskās ekspozīcijas	Reģiona, valsts, starptautiskā	1 x mēnesī	2 x gadā vai pēc nepieciešamības	2 x gadā facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri sniedz informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour

Tematiskie pasākumi	Reģiona, valsts	Katram pasākumam	Pēc vajadzības Reģionālie laikraksti	Informācija TV facebook.lv draugiem.lv u.c. portālos	Regulāri sniedz informāciju		
Muzeja pedagoģiskās programmas	Reģiona, valsts	2 x Mācību sezonā skolām	2 x gadā vietējie un reģionālie laikraksti	2 x gadā facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri sniedz informāciju		
Telpu noma semināriem, konferencēm	Reģiona, valsts starptautiskā	Pēc vajadzības	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	Informācija TV 1 x mēnesī facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri sniedz informāciju	2 gab uz šosejas malas	Tūrisma gadatirgus Balttour
Telpu noma svinību rīkošanai	Reģiona, valsts, starptautiskā	Pēc vajadzības	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	1 x mēnesī facebook.lv draugiem.lv u.c. portālos	Regulāri sniedz informāciju	2 gab uz šosejas malas	Tūrisma gadatirgus Balttour
Koncerti	Reģiona, valsts, starptautiskā	Atbilstoši koncertu skaitam	vietējie, reģionālie laikraksti	Informācija TV facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri sniedz informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour
Reliģiski pasākumi	Reģiona, valsts, starptautiskā	Atsevišķos gadījumos	vietējie, reģionālie laikraksti	Radio, Latgales TV	Regulāri atjauno informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour
Jaunlaulāto programma “Ceļš uz titulu”	Reģiona, valsts		1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	Vienreizēja informācija www.facebook.lv www.draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri papildina informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour

Programmas “Kulinārā mantojuma” “garšu laboratorija”	Reģiona, valsts, starptautiskā	Atbilstoši piedāvāj.	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti un žurnāli	Radio, TV www.facebook.lv www.draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri atjauno informāciju	Plakāts uz šosejas malas	Tūrisma gadatirgus Balttour
Kulinārā mantojuma degustāciju apmeklējums	Reģiona, valsts, starptautiska	Pasākuma norises laiks	1 x vietējie, reģionālie laikraksti	Vienreizēja informācija TV facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri sniedz informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour
Foto sajūtu laboratorija	Reģiona, valsts, starptautiskā	Atbilstoši piedāvāj.	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	Radio, TV www.facebook.lv www.draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri atjauno un papildina informāciju		Tūrisma gadatirgus Balttour
Mākslas eksperimentu parks	Reģiona, valsts	2 x gadā	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	informācija www.facebook.lv www.draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri atjauno informāciju	2 gab uz šosejas malas	Tūrisma gadatirgus Balttour
Tic pakalpojumi	Reģiona, valsts, starptautiskā	2 x gadā	1 x mēnesī vietējie, reģionālie laikraksti	Informācija TV, radio, reģionālajos, starptautiskajos tūrisma portālos, TIC, facebook.lv draugiem.lv u.c. interneta portālos	Regulāri atjauno informāciju	1 gab pie iebraucamā ceļa šosejas malā	Tūrisma gadatirgus Balttour
Izlaušanās istaba “Borha noslēpums”	Reģiona, valsts, starptautiskā	4 x gadā	1 x mēnesī vietējie un reģionālie laikraksti	Informācija TV, radio, reģionālajos, starptautiskajos tūrisma portālos, TIC	Regulāri atjauno informāciju	1 gab pie iebraucamā ceļa šosejas malā	Tūrisma gadatirgus Balttour

6. VARAKĻĀNU MUIŽAS PILS ILGTSPĒJA

Viens no svarīgākajiem faktoriem Varakļānu muižas pils ilgtspējas nodrošināšanai ir tas, ka tā ir pašvaldības īpašums, bet tajā pašā laikā darbības stratēģijas mērķis ir neradīt papildus finanšu slogu pašvaldībai kultūrvēsturiskā objekta uzturēšanai. Finansiālo patstāvību nodrošina objekta iekļaušana vienotos maršrutos, tūrisma piedāvājumos, kā arī plānotā pakalpojumu daudzveidība. Pils telpu restaurācija un atjaunošana mazinās sezonālās ietekmi, jo kultūras pasākumi tiks organizēti arī rudens un ziemas sezonā. Lai nodrošinātu apmeklētāju skaita pieaugumu, ir veikta detalizēta pils darbības virzienu izstrāde līdz 2032.gadam, nodrošinot pēc iespējas plašāku un dažādām iedzīvotāju grupām atbilstošu pakalpojumu klāstu. Varakļānu muižas pils uzturēšanu ikdienā veic novada pašvaldības iestāde Varakļānu Novada muzejs. Turpmākai attīstībai, restaurācijai un renovācijai, kā arī dažādu aktivitāšu īstenošanai plānots piesaistīt līdzfinansējumu no dažādām programmām un fondiem.

Finanšu piesaistes iespējas projektu īstenošanai:

Valsts kultūrkapitāla fonds, Vidzemes kultūras programma;

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde;

Eiropas Reģionālās Attīstības Fonds;

Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai;

dažādas Eiropas projektu programmas (ERASMUS+, Gētes institūts, “Radošā Eiropa”,

“Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība” (VARAM, KM

ārvalstu vēstniecības);

dažādi fondi, biedrības (Dabas fonds);

Valsts ministriju finansējums (VARAM, KM, ĀM);

Mecenāti, atbalstītāji.

Pamatdarbu veikšanu un ēkas uzturēšanu finansiāli nodrošinās novada pašvaldība. Varakļānu Novada muzeja speciālisti seko līdzi Varakļānu muižas pils mūru konstrukciju preventīvai apkopei un lokālai konservācijai, kam novada pašvaldība iegulda savus līdzekļus un piesaista vietējos amatniekus veicamo darbu izpildei.

Nacionālā Kultūras mantojuma pārvalde apseko muzeja ēku tad, kad tas nepieciešams sakarā ar ārkārtas remontiem, restaurāciju u.c. darbiem, kultūras pieminekļa izmantošanu saskaņā ar LR likumu par Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzību.

Stratēģijas sastādīšanas procesā tika definēta galvenā vadlīnija – veselīgam dzīvesveidam piemērotas vides izveide, kas dod iespēju pilsētniekiem un viesiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām atpūsties, izglītoties veselīgā un iedvesmojošā vidē, bērniem iepazīt pasauli caur radošu un pozitīvu attieksmi pret vidi, kultūru, dabu. Plānojot rekonstrukcijas darbus, tiks domāts par veselīgas, iedvesmojošas vides izveidi, saglabājot telpu normas faktoru kā peļņu nesošu, taču ne primāro uzdevumu. Sabiedrības ieguvumi šai kontekstā ir brīvā laika pavadīšana ģimenēm, bērnu izglītība, socializēšanās.

Par Varakļānu muižas pils attīstības stratēģijas vispārējo ieviešanu, uzraudzību, novērtēšanu un pārskatīšanu atbildīga ir novada dome. Daļu stratēģijas uzdevumu koordinēšanā un izpildē piedalīsies Varakļānu Novada muzejs, kuram jau ir saikne ar tūrisma nozari un kultūras organizatoriem. Vērtējot stratēģisko mērķu sasniegšanas rādītājus būtiski ir ņemt vērā piešķirtā budžeta apjomu. Nepieciešamības gadījumā stratēģija tiek pārskatīta vai aktualizēta.

Pēc Varakļānu muižas pils attīstības stratēģijas izstrādes un apstiprināšanas būtiski ir saglabāt turpinātību un nepārtraukt iesāktās aktivitātes. Lai to īstenotu, nepieciešama Varakļānu

muižas pils attīstības stratēģijas autora uzraudzība, kas ir būtisks aspekts kompleksai attīstībai. Autora uzraudzība iekļauj sekojošus pienākumus: - mijiedarbības veicināšana, eksperta viedokļa paušana produktu izstrādes procesā, pasākumu un aktivitāšu afišas apstiprināšana, uzraugot, lai tiktu apzinātas visas mērķa grupas un, lai tām tiktu nodrošinātas atbilstošas aktivitātes, Varakļānu muižas pils ēku rekonstrukcijas un teritorijas labiekārtošanas plānu saskaņošana un uzraudzība, priekšlikumu sniegšana par stratēģijā nepieciešamajām izmaiņām un uzlabojumiem laika gaitā.

Lai tiktu nodrošināta ilgtspējīga saimniekošana, nepieciešams saglabāt esošās darba vietas muzeja darbiniekiem un radīt jaunas: 1) Varakļānu muižas pils pārvaldnieks, kura pienākumos ietilptu ikdienas tehnisko un saimniecisko jautājumu risināšana, minimāli labiekārtošanas un uzlabošanas darbi, santehnikas un komunikāciju tīklu darbības uzraudzīšana u.c. līdzīga rakstura pienākumi; 2) kulinārā mantojuma speciālists – nodrošina jaunā pakalpojuma eksistenci un attīstību; 3) dārznieks - rūpējas par apkārtējās vides ainavisku veidošanu, muižas dārzu un košumkrūmu uzturēšanu.

Izpildot visus stratēģijas uzdevumus tiks renovēts un restaurēts 18.gs. kultūras mantojums, kurš ar savu popularitāti sniegs lielu ieguldījumu novada un reģiona attīstībā. Varakļānu muižas pils vide ir plānota no slēgtas uz atvērtu, no atsevišķu telpu ekspluatācijas uz vienota kopuma izveidi, no pasīvas uz aktīvu vidi, uz vidi, kurā pulcējas un veiksmīgi notiek vietējās sabiedrības integrācija ar viesiem, kā arī dažādu aktivitāšu un funkciju mijiedarbība, kopā veidojot unikālu vidi Latvijas un Eiropas kontekstā.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. Varakļānu muižas pils arhitektoniski mākslinieciskās izpētes materiāli, AIG, 2004, 2018.g.
2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021-2027.gadam
3. Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam
4. Latvijas Tūrisma attīstības rīcības plāns 2021. - 2027. gadam
5. Latvijas ilgtspējas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.
6. Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās” 5.1.1.6. pasākuma “Kultūras mantojuma saglabāšana un jaunu pakalpojumu attīstība”.
7. Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.g.
4. Varakļānu Novada muzeja attīstības stratēģija 2024. – 2029.gadam.
5. Varakļānu muižas pils saglabāšanas, atjaunošanas un izmantošanas koncepcija
5. Varakļānu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2030.gadam
6. Fotoattēli: Varakļānu Novada muzejs. TIC.